

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

FACTSHEET

Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt voor kwetsbare jongeren

Een groot deel van de jongeren bereidt zich via het onderwijs succesvol voor op zelfstandig functioneren op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Voor een klein deel van de jongeren geldt echter dat zij ondersteuning nodig hebben om aan het werk te komen én te blijven. Het gaat daarbij om een groep jongeren die een verhoogd risico loopt om voortijdig de school te verlaten; deze groep behaalt vaak geen startkwalificatie en heeft daardoor vrijwel geen kans om een duurzame plek op de arbeidsmarkt te vinden.

Er loopt een aantal initiatieven om deze kwetsbare jongeren succesvol van school naar werk te begeleiden. Deze factsheet geeft kort een beeld van die initiatieven.

Naar nieuw regionaal onderwijsbeleid

Eind 2014 is het VNG-project 'Van onderwijs naar arbeidsmarkt: Naar nieuw regionaal onderwijsbeleid' van start gegaan. Samen met gemeenten, onderwijs en bedrijfsleven wil de VNG bouwen aan sterkere overgangen van onderwijs naar arbeidsmarkt en daarmee aan een sterk regionaal onderwijsbeleid (ROB). Dit door een doorgaande lijn te realiseren in de ondersteuning van kwetsbare jongeren in de schoolloopbaan, de afronding daarvan en de overgang naar werk.

Om tot nieuw regionaal onderwijsbeleid te komen is gekozen voor een ondersteuningstraject van zes regionale pilots. Op deze manier wil de VNG gemeenten de komende periode ondersteunen en motiveren om in samenwerking met onderwijs en werkgevers op regionale schaal de handen ineen te slaan en intensiever en effectiever samen te werken om er voor te zorgen dat er minder jongeren tussen wal en schip terecht komen. Op basis van een overall analyse van de documentatie, ervaringen en resultaten van de pilots zijn bouwstenen voor nieuw regionaal onderwijsbeleid ontwikkeld, een ontwikkellijn van overdraagbare opbrengsten in termen van instrumentarium en producten die gemeenten, onderwijs en overige partners verder kunnen helpen.

Begin 2015 is in pilotregio's gewerkt aan een effectievere en efficiëntere gezamenlijke aanpak van regionaal onderwijs. Er is gekozen voor een ondersteuningstraject voor deze pilots. De uitkomsten en resultaten van de pilots zijn geanalyseerd. Op basis van de ondersteuningsvragen en eventuele knelpunten in de regio worden bouwstenen voor nieuw regionaal onderwijsbeleid ontwikkeld, een ontwikkellijn van overdraagbare opbrengsten in termen van instrumentarium en producten die gemeenten, onderwijs en overige partners verder kunnen helpen.

In 2016 wordt gestreefd naar adoptie en implementatie van regionaal onderwijsbeleid door middel van de landelijke uitbouw van de ervaringen en opbrengsten van de eerste fase van het project. De eindrapportage met bevindingen uit de pilotregio's wordt begin 2016 opgeleverd.

Werkagenda Van school naar werk

Een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt is van groot belang. Vooral voor jongeren in kwetsbare posities. Onderwijs, zorg, arbeidstoeleiding en werkgevers bieden de jongeren de nodige ondersteuning aan. Maar er is verdere samenwerking nodig om ervoor te zorgen dat een deel van deze jongeren niet tussen wal en schip raakt. De decentralisaties zorgen voor extra samenwerkingsmogelijkheden.

Vanuit dit besef zijn de ministeries van OCW, VWS en SZW, VNG, VO-raad, PO-raad en MBO-raad tot de werkgroep 'Van school naar werk' gekomen.

Doel van de werkgroep is het in de praktijk ondersteunen van mensen bij het verbeteren van de aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt. Om dit te bereiken is de werkgroep 'Van school naar werk' bezig met:

- **Factsheets onderwijs-arbeidsmarkt**
In de factsheets onderwijs-arbeidsmarkt worden praktische kennis, praktijkproblemen en oplossingen per onderwerp beschreven. De factsheets worden t.z.t. gepubliceerd op de websites van de samenwerkingspartners.
- **Praktijkvoorbeelden onderwijs-arbeidsmarkt**
De praktijkvoorbeelden leveren andere partijen waardevolle kennis, waarmee zij in hun eigen gemeenten aan de slag kunnen gaan. De praktijkvoorbeelden worden gepubliceerd op de website van de VNG: www.vng.nl.
- **Lexicon van school naar werk**
Om te stimuleren dat in het werkveld dezelfde taal wordt gesproken, wordt een lexicon 'Van school naar werk' opgesteld. Dit is een naslagwerk met de betekenis van de meest gebruikte vaktermen in het werkveld. Het lexicon wordt op de websites van de samenwerkingspartners gepubliceerd.

Wisselwerking arbeidsmarktbeleid (SZ), werkgelegenheidsbeleid (EZ) en onderwijsbeleid

De uitdaging waar de steden, en regio's voor staan is het stimuleren van de regionale economie en een arbeidsmarkt die perspectief biedt voor alle mensen, ongeacht hun afstand tot de arbeidsmarkt. Als je verder kijkt zie je dat er een onderscheid is tussen enerzijds het investerings- en kennisperspectief en anderzijds het schadelast- en compensatieperspectief.

In het investerings- en kennisperspectief worden kansrijke hoogopgeleiden als motor gezien voor onder andere kennis en innovatie en zogenaamde spillovers die de stedelijke economie ten goede komen. Het investeringsperspectief uit zich in de investeringen in de kenniseconomie en in topsectoren.

In het schadelast- en compensatieperspectief, het sociale domein, ligt de nadruk op werklozen en personen met een arbeidsbeperking die moeilijk aan het werk komen. De armoede, zorg en schadelast die compensatie via socialezekerheidswetgeving met zich meebrengt, worden benadrukt.

De beschreven perspectieven verschillen fors van elkaar en zijn lastig te verenigen. Bij het investerings- en kennisperspectief wordt vooral gekeken naar de lange termijn, terwijl bij het schadelast- en compensatieperspectief de focus ligt op de korte termijn. Afhankelijk van met welke beleidsafdeling wordt gesproken (economische zaken, sociale zaken of onderwijs) ligt de prioriteit vooral bij het korte- of langetermijnvraagstuk.

Omdat menig gemeentebestuur zorgelijk kijkt naar de (grote) financiële risico's rond de invoering van de Partici-

patiewet is het begrijpelijk dat in dat domein het korte termijnvraagstuk voorrang heeft.

Voor structurele oplossingen moet echter verder worden gekeken. Aandacht voor onderwijs is daarbij belangrijk. Gemeenten worden zich steeds bewuster van de noodzaak van een goed opgeleide beroepsbevolking, en dus van kwalitatief goed onderwijs: dat is van essentieel belang voor een vitale stad met een sterke economie. En in een toenemend aantal gemeenten groeit het besef dat de beleidsafdelingen economische zaken (EZ), sociale zaken (SZ) en onderwijs op zijn minst meer naar elkaar toe zouden moeten bewegen.

Daarom hebben Platform31, de G32 en de VNG het idee opgevat om middels praktijkcases de wisselwerking tussen arbeidsmarktbeleid (SZ), werkgelegenheidsbeleid (EZ) en onderwijsbeleid in een aantal gemeenten en arbeidsmarktregio's in kaart te brengen.

Concreet wordt voor een aantal centrumgemeenten (en hun omgeving) het hele speelveld van het arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid in kaart gebracht: de actoren, de onderlinge relaties, de daaruit volgende acties, initiatieven etc. Uiteindelijk dient er uit de 'analyse' te rollen aan welke knoppen er wel/niet gedraaid wordt, wat de overlap is in projecten/acties, kansen, bedreigingen etc. En dat alles zo concreet mogelijk uitgewerkt.

Platform31 en VNG voeren dit project samen uit in de periode tussen augustus en november 2015.

Subsidieregeling beroepsonderwijs jongeren met een handicap

Gemeenten kunnen sinds april gebruikmaken van de subsidieregeling Ernstige scholingsbelemmeringen (ESB). Deze regeling geldt vanaf die datum namelijk ook voor jongeren die onder de Participatiewet vallen. De VNG heeft voor gemeenten hierover een handreiking gemaakt.

Voor jongeren met een beperking is het vaak moeilijk om een vak te leren in het gewone beroepsonderwijs. Via de ESB-regeling kunnen deze jongeren in het speciaal beroepsonderwijs toewerken naar een erkend diploma of deelcertificaten. Dit kan een oplossing bieden voor jongeren met ernstige scholingsbelemmeringen die samenhangen met hun beperking.

Ook gemeenten kunnen sinds april 2015 gebruikmaken van de subsidieregeling ernstige scholingsbelemmeringen (ESB). Deze regeling geldt vanaf die datum namelijk ook voor jongeren die onder de Participatiewet vallen. Daarvoor is de Subsidieregeling scholing jonggehandicapten met ernstige scholingsbelemmeringen aangepast. De ESB is echter een beperkte subsidieregeling, bedoeld voor een kleine groep jongeren.

UWV moet in alle gevallen een *indicatie ernstige scholingsbelemmeringen* afgeven om in aanmerking te komen voor deze onderwijsroute. Wilt u weten of de jongeren in uw gemeente toegelaten worden op het speciaal beroepsonderwijs, dan kunt u het beste contact opnemen met een scholingsinstelling. Zij hebben ervaring met de procedure en kunnen de aanvraag richting UWV coördineren.

Het REA-college Nederland en Eega Plus bieden speciaal onderwijs op mbo-niveau op maat door de reguliere programma's van de ROC's, AOC's en leerwerkbedrijven te combineren met speciale begeleiding gericht op de overstap naar werk. Meer dan 70% van de afgestudeerden vindt binnen korte tijd een geschikte baan.

De VNG heeft voor gemeenten hierover een handreiking gemaakt. In de handreiking staat kort beschreven:

- Voor welke jongeren een traject via REA-college/Eega Plus mogelijk is
- Op welke locaties jongeren onderwijs kunnen volgen
- De rol van de verschillende partijen in het traject en het werkproces
- De kosten die verbonden zijn aan het traject

U kunt de handreiking downloaden via onderstaande link:

<https://vng.nl/onderwerpen/index/werk-en-inkomen/participatiewet/nieuws/handreiking-subsidie-scholingsbelemmeringen-aangepast>